

СТАНОВИЩЕ

от доц. дпн **Жана Атанасова Янкова**, Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен '**доктор**'

в област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.2. Педагогика

докторска програма Социална педагогика

Автор: Ива Маринова Бонева

Тема: „Социално-педагогически подходи и програми за формиране на приобщаващи нагласи и компетентности у учителите“

Научен ръководител: проф. д-р Силвия Николаева, СУ „Св. Климент Охридски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Социално-педагогически подходи и програми за формиране на приобщаващи нагласи и компетентности у учителите“ за придобиване на образователната степен ‘доктор’ на СУ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Социална педагогика.

Автор на дисертационния труд е Ива Маринова Бонева – задочна докторантка към катедра „Социална педагогика” на Факултета по Педагогика, отчислена с право на защита.

Представеният от докторантка комплект материали е на хартиен носител и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, като включва всички необходими документи.

2. Актуалност на тематиката

Изследователският проблем, по който работи Ива Бонева, е изцяло актуален в областта на педагогиката в научен и в практико-приложен аспект. Неговата значимост се свързва с приобщаващото образование и социалната справедливост за равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици и за преодоляване на социалната неравнопоставеност и дискриминация. За приобщаващото образование важен фактор се явяват учителите и техните нагласи към индивидуалните различия на децата и учениците, включени в образователната среда на детската градина и училището.

3.Познаване на проблема

Докторантката познава много добре базисната проблематика на изследвания проблем и умело внася авторски интерпретации с научна и приложна насоченост. Теоретичните постановки по изследвания проблем са представени цялостно и многоаспектно. Изследователският фокус се конкретизира чрез формулираната цел и хипотеза, свързани с измерване на приобщаващите нагласи и компетентности на учителите със социално-педагогически програми и модели за успешното им формиране.

4.Методика на изследването

Избраният методически дизайн е фокусиран върху постигане на поставената цел, решаването на задачите в теоретичен и практичен план, както и потвърждаването или отхвърлянето на хипотезата чрез многостранното измерване и оценка на емпиричните единици на изследването.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е разработен в обем на 200 печатни страници с 5 приложения и следва структура, която включва увод с дизайна на изследването, част първа – теоретична рамка на изследването с пет глави и част втора емпирично изследване на формирането на приобщаващите нагласи и компетентности на българските учители - с три глави, заключение, използвана литература и приложения. В теоретичната част е направен ретроспективен анализ на концептуалните и приложни измерения на приобщаващото образование като философска, социална и образователна парадигма, на социално-психологически теории за нагласите, тяхното формиране и промяна, на компетентностите на приобщаващия учител, на теоретичните основания за концептуализиране на социално-педагогическите подходи и програми за промяна на приобщаващите нагласи и компетентности. В глава пета на част първа са разгледани проекциите на теоретичната рамка върху модела на емпиричното изследване с цел проверка на изследователската хипотеза. В част втора, глава 6 е представена методологията, фазите и организацията на емпиричното изследване. В глава 7. и 8. са представени и дискутирани резултатите от изследването. В приложения са представени профила на приобщаващия учител, адаптирана TATIS скала, адаптирана TES скала и въпросник за полуструктурно интервю. Дисертационният труд завършва със заключение, като в него докторантката прави препоръки към педагогическата практика и към последващи научни изследвания, но не извежда изводи от анализиранияте резултати от емпиричното изследване.

Приносите от научното изследване биха могли да бъдат изведени в теоретико –научни и научно-приложни приноси.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Публикациите по темата на дисертационния труд са 5 и отговарят на изискванията. Приемам, че текстът, получените резултати и очертаните приноси в дисертационния труд на докторантката Ива Маринова Бонева са изцяло нейно лично дело.

7. Автореферат

Авторефератът съдържа основните постановки в дисертационния труд, резултатите и техният анализ. Считаю, че той е адекватен на труда и обективно отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят някои бележки и препоръки:

- Считаю, че дисертационният труд щеше да придобие по-аналитичен характер, ако към всяка глава от част първа се извеждаха изводи;
- Приносите от научното изследване би било добре да бъдат конструирани в теоретико –научни приноси и научно-приложни приноси
- На базата на анализирани и дискутирани резултати от емпиричното изследване добре би било да бъдат изведени изводи .

9. Въпроси

Актуалността на разглеждания проблем поражда и следните *въпроси*:

1. На базата на извършените проучвания сред педагогическата колегия бихте ли посочели българския учител какви компетентности на приобщаващ учител притежава ?
2. Как виждате развитието на Приобщаващата педагогика у нас?
3. Според вас необходима ли е квалификация на учителите за работа с децата и учениците в риск?

10. Лични впечатления

Познавам Ива Бонева от години. Тя е изключително информирана личност в областта на приобщаващото образование както в теоретичен така и в практичен аспект и отговорна към дейностите, свързани с включването на децата и учениците със специални образователни потребности в образователните институции.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Ива Маринова Бонева притежава теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Социална педагогика“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Предвид гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване и **предлагам** на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на **Ива Маринова Бонева** в област на висше образование: 1. Педагогически

науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Социална педагогика.

17.04. 2019 г.

Изготвил становището:

Доц. дпн Жана Атанасова Янкова